

28.4.2017

STM:N MUISTIO MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA HE 15/2017 VP

Maa- ja metsätalousvaliokunta on kutsunut sosiaali- ja terveysministeriön kuul-tavaksi hallituksen esityksestä eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaa-li- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi se-kä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 15/2017). Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Hallituksen esityksessä lain 6 §:n mukaan maakunnan järjestettäväksi siirretään ympäristöterveydenhuollon järjestäminen ja elintarvikevalvonnan, eläinten ter-veyden ja hyvinvoinnin ja sen valvonnan tehtävät kunnista, aluehallintoviras-toista ja Ely-keskuksista.

STM pitää kyseisten tehtävien siirtämistä kunnasta maakunnan tehtäväksi hy-vänä asiana. Se mahdollistaa laadukkaan valvonnan järjestämisen muun muasa viranhaltijoiden erikoistumisen ja eri toimijoiden välisen yhteistyön näkö-kulmasta. Ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtyminen kunnasta maakun-taan mahdollistaa nykyistä tiiviimmän yhteistyön maakuntaan siirtyvien mui-den toimintojen, kuten alkoholilupahallinnon, terveydenhuollon, maaseutuhäl-linnon, maakunnallisen maankäytön suunnittelun, pelastustoimen ja vesihällin-non kanssa. Tämä on tärkeää sujuvan valvontatyön lisäksi myös varautumisen näkökulmasta.

Maakunta päättää lopulta organisoitumisesta, mutta organisaation rakentami-nessa olisi tärkeää varmistaa hyvä ja tasapuolinen yhteistyö eri toimijoiden kes-ken, myös kuntien. Eläinlääkintähuolto on tärkeä osa ennaltaehkäisevää kan-santerveysystötä, mutta eläinlääkintähuollolla on yhtymäpintoja myös mm. maaseutupalveluihin. Sujuvan yhteistyön järjestäminen onkin tärkeää.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on alustavasti tulkinnut, että maakuntien tulisi yh-tiöittää tai yksityistää eläinlääkäripalvelut. Yhtiöittämisvelvollisuutta on vas-tustettu perustelemalla eläinlääkintäpalvelujen saatavuuden varmistamisella. STM:llä ei ole tarvetta ottaa kyseiseen asiaan sen enempää kantaa, mutta ym-märtää eläinlääkintähuoltoon liittyvässä yhtiöittämisskeskustelussa sen, että yk-sityisten eläinlääkintäpalvelujen saatavuus erityisesti syrjäisillä alueilla, yö-aikaan ja juhlapyhinä voi olla haasteellista. Ympäristöterveydenhuollossa ei ole erityistä päivystysjärjestelmää. Jos eläinlääkäripäivystys yksityistetään, pitää varmistaa, että ympäristöterveydenhuollossa on päivystysresurssia.

Maksajavirastotehtävien järjestäminen ja ohjaus eivät liity STM:n hallinnon-alaan, eikä STM:llä ole tarvetta ottaa kyseiseen asiaan kantaa.

Maakunta voi sopia ympäristöterveydenhuoltoon liittyvien tehtävien järjestä-misvastuun siirtämisestä kunnalle, jolla on riittävät taloudelliset ja muut voi-mavarat näiden tehtävien hoitamiseen. Kyseisen järjestämisvastuuta koskevan lain valmistelu on käynnissä STM:ssä yhteistyössä MMM:n kanssa. Lakiluon-nos on parhaillaan lähdössä lausunolle. Lain tarkoituksena on varmistaa, että

kunta, jolle järjestämisvastuu voidaan siirtää ja jäljelle jäävä maakunta pystyvät molemmat toteuttamaan valvontaa laadukkaasti. Pienimmissä ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköissä voimavarat eivät ole riittäneet erikoistumiseen valvonnan eri sektoreille.

Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen järjestäminen ja lomituksen paikallisviranomaistehtävät siirretään maakuntien tehtäväksi. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 29.6.2016 työryhmän, jonka tavoitteena oli arvioida maatalousyrittäjien, turkistuottajien ja poronhoitajien lomitusjärjestelmien toimeenpanon siirrosta maakunnille aiheutuvat uudistamistarpeet lomitusjärjestelmään. Työryhmän esitys luovutettiin ministeri Rehulalle 21.4.2017 ja myös tämä esitys lähtee lausunnolle lähiaikoina. Työryhmän esityksessä olevien lomituspalvelujen tarkoituksena on nykyiseen tapaan tukea maatalousyrittäjien sosiaaliturvan toteutumista, työssä jaksamista ja työurien pidentymistä. Lomituspalvelujen avulla suomalaisilla maatalousyrittäjillä on tosiasiallinen mahdollisuus irrottautua työstään pääosin samaan tapaan kuin palkansaajilla. Tätä on pidetty tärkeänä muun muassa Suomen maantieteellisen sijainnin, peruselintarvikkeiden omavaraisen tuotannon ja huoltovarmuuden säilyttämisen kannalta.

Neuvotteleva virkamies

Vesa Pekkola

TIEDOKSI

Perhe- ja peruspalveluministeri, Juha Rehula
Erityisavustaja, Hanna-Maija Kause
Erityisavustaja, Riikka Pirkkalainen
Kansliapäällikkö, Päivi Sillanaukee
Osastopäällikkö, Veli-Mikko Niemi
Johtaja, Jari Keinänen

